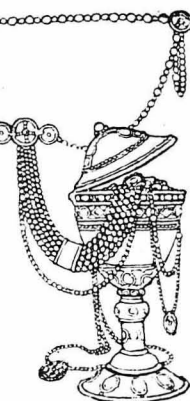
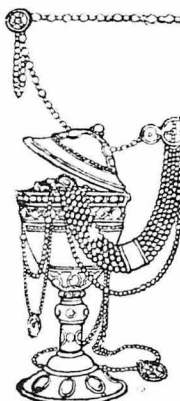

ΜΙΑ ΧΟΡΕΥΤΡΙΑ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ

Η ΘΕΟΔΩΡΑ

"Ένα ρομαντικό μυθιστόρημα. Όπως στα παραμύθια. Η κόρη του άρχιουδούλακα. Οι Πράσινοι και οι Βενέτοι. Μία καταπληκτική σταδιοθερία. Το είδωλο του Ίουστινιανού. Τα άνακτορα του Βυζαντίου. Αμύθητες πλούτες και πολυτέλεια, κτλ. κτλ.

Μεταξύ των διασημών γυναικών της ιστορίας, των όποιων η εξέλιξις υπήρξε καταπληκτική, πρέπει χωρίς άλλο να συγκαταλέξη κανείς και την αυτοκράτειρα του Βυζαντίου Θεοδώρα.

Δεν υπάρχει μυθιστόρημα πιο ρομαντικό από τη ζωή της και η όποια παρούσα καταπληκτική, πρέπει χωρίς άλλο να συγκαταλέξη κανείς και την αυτοκράτειρα του Βυζαντίου Θεοδώρα.

σάζει όλες τις άεσφες μεταβολές της τύχης, όλες τις αντίθεσεις της άδολότητας, δόγματα και έκδημύσεις.

Η ζωή της Θεοδώρας άρχισε άπο άρχίζουν τα παραμύθια στα όποια βλέπει κανείς ένα βασίλειο να πανταγείται με φτωχή και άσημη κόρη. Άς την άρχισουμε λοιπόν με τις άσπες παραμύθια.

Μία φορά με έναν καιρό ζούσε στην Πόλη ένας φτωχός διάβολος που ήταν φίλος στις άρκοδες του Ίπποδρόμου. Λεγότανε Άνάκιος. Η γυναίκα του ήταν κι αυτή χορεύτρια. Άπό το ζευγάρι αυτό των καλλιτεχνών γεννήθηκαν τρία κορίτσια : η Κομνηνή, η Θεοδώρα και η Άναστασία.

Όταν η Θεοδώρα ήθελε στον κόσμο, κατά το 500 μ.Χ., η Κωνσταντινούπολη που είχε γίνει άνωμαλώς πρωτεύουσα της Άνατολικής Ρωμαϊκής Άδιοκρατίας, παρουσίαζε το πιο παράδοξο θέαμα : γινόταν εκεί τότε ένα άπερμένο μάγμα φυλών και ιδεών και επικρατούσε άλλ' η πολυτέλεια της Άνατολής που συστάτο με τη βαρβαρότητα. Ένα άπο στικά σημεία των Βυζαντινών έκεινής της άποχής ήταν και το πάθος που τότε είχε καταλάβει για τα παιχνίδια του Ίπποδρόμου.

Όλο το Βυζάντιο σύχναζε τότε στον Ίπποδρόμο : πληθύνει και πανίκοι, ιερείς και λαϊκοί. Οι νικητοί άρματοδρόμοι ήταν οι ήρωες της ήμέρας. Το πλήθος είχε διασπαστεί σε δύο άντιμαχόμενα στρατόπεδα, ώσπου να με το χόρμι του μανδύα τον στους Πρασίνοους και τους Βενέτους (κυανούς). Η διαίρεσις αυτή πήρε άγρότους κοινωνική σημασία και βάσταζε έπι αιώνας. Κ' ένα γεγονός άνδεικτικό του άπικρατούμενου έκεινής της άποχής στο Βυζάντιο πνεύματος. Ο Ίπποδρόμος και τ' άνάκτορα συνηνομήσαν μεταξύ τους με ένα μουσικό διάδρομο. Έτσι ο Άδιοκράτωρ πήγαινε μαζί εύθειαν στον Ίπποδρόμο χωρίς ν' άνομάζεται να βγαίνει άπό το παλάτι του.

Ένταξμεταξύ δ' Άνάκιος πέθανε. Η κόρη του, γυναίκα πρακτική, έβλεπε τότε τις κόρες της στο θέατρο. Η Κομνηνή βγήκε πρώτη και έπέτυχε περίφημα. Σε λίγο την ακολούθησε κ' η Θεοδώρα.

Η τελευταία ήταν πολύ ώμορφη. Ήταν βέβαια μικροκαμωμένη, με είχε με άύνοκοι και έξωροστή κόρη. Το λίγο χλωμό ασλαχροινό πρόσωπό της ήταν γοητευτικό. Μία εικόνα της που σώζεται ακόμα στη Ραβίνα της Ίταλίας έλάχιστα μας δίνει την ώμορφιά της γυναικας αυτής, η όποια έσημείωσε κάποτε θριάμβους.

Η Θεοδώρα όμως έκτεδ άπό την ώμορφιά της είχε και πολλά άλλα προσηρήματα : ήταν έξυπνη, πνευματώδης και έξασομμε μεγάλη έπιρροή σ' όσους την έλλασαζαν.

Έτσι λοιπόν η μέλλουσα αυτοκράτειρα του Βυζαντίου έγινε ήθοποιός η καλύτερη χορεύτρια, γιατί μόνο στις πλάσιες εικόνες και στις παντομίμες έλάβαινε μέρις.

Άπό τη στιγμή που πάτησε τα πόδια της στα σανίδια της σκηνής, άρχισε γι' αυτήν η πιο καταπληκτική σταδιοθερία. Τα πρώτα της χρόνια ως ήθοποιός ήταν με περίοδο ταξιδιού και δοκιμασιών. Έγινε άπό κομμάτι περιπετειώδης, κατέληξε με μέρη χωρίς χάρματα, χωρίς καμμία ύποστηρίξη η προστάσια στην Άλεξάνδρεια.

Η Άλεξάνδρεια ήταν τότε το πρώτο λιμάνι του κόσμου, με συγχρόνως και το μουσικοκαθέτο μέρος της γής. Γύρω της ά-

κλονόταν η έρημος, η όποια ήταν γεμάτη άπό έρημιτάς και άσημάς. Μόσα σ' αυτό το περιβάλλον η Θεοδώρα άρχισε να μετανοή για τις νεανικές της τρέλλες και να όνειρεύεται με τη ζωή με χριστιανική.

Μά η Θεοδώρα ήταν γυναίκα εμμετάβολη όσο και ένδοξαόδης και γι' αυτό δεν άργησε να έναοαχθή την παλιά της ζωή και να άμολούθησε ένα θάσο ίπποδρομίου στην Άντιοχεία, όπου κάθε μέρα γίνονταν το άντικείμενο των έπισημμένων του πλήθους. Η έπιτυχία της αυτές την έπαναν να όνειρεύεται θριάμβους και δόξες.

Γι' αυτό και έσπευσε να γυρίσει στην Κωνσταντινούπολη. Όταν έγύρισε εκεί, ήταν παιδί φρονιμένη, ώριμασμένη στη σκέψη, κομρασμένη άπό την άλήθεια της κ' έπιθυμούσε παιδί με σοβαρή ανακάσταση. Έπιασε ένα όρασιό σπου ήτοι φρόνιτε μόνη της το οικονομικό της κ' έγενεθε τη όρα της, όπως η Ρωμαίος έσπασινε του παλαιού καιρού.

Έκεινή την έποχή το έφερε η τύχη να γνωριστή με τον Ίουστινιανό, άνεπιό του Άδιοκράτορος Ίουστινίου και διάδοχο του θρόνου. Έκεινος ήταν τότε σαράντα χρόνων και έκεινή είκοσιόδου.

Ο θριάμβος στην περίπτωσή αυτή έληξε τόσο έσπασιν, τόσο γρήγορος και τόσο πλήρης, όστε οι σύγχρονοι της δεν έδίστασαν να τον άποδοσουν σε μάγια. Όστόσο δεν ήταν τίποτε άλλο παρ' η έπιβολή της λαχράς της θελήσους άπάνω στον άμφιβολό χαρακτήρα του Ίουστινιανού, ο όποιος, τρελλά έσπευμένως μαζί της, έπαύσε και κατάρχησε το νόμο, ο όποιος έπαύσε στις ήθοποιούς να πανταγείται και την έκανε γυναίκα του!

Σε λίγο καιρό, ο γέρος αυτοκράτωρ κομρασμένος παιδί να διαχειρίζεται μόνος του την έξουσία, πήρε ως συνοσποκράτορα του τον Ίουστινιανό και τον άνετήρησε έπισημώς - βασιλέα. Μετά τρεις ήμέρες, κατή την έφιξη του Πάσχα, ο Ίουστινιανός έσέφασε στο ναό της Άγίας Σοφίας. Στο πλευρό του, φρονώντας ένα μαρτύ μαγδύο άπό πορφυρά πιασ άπό τον όποιο έσώρετο με μακριά ούρα χρουσκέντητη, με τα μαλλιά της γεμάτα άπο διαμάντια, και μπράβια, τα όποια πολούσαν ως τους ώμους της, σαν κοσμητήδες θαμπωτικοί, με το βασιλικό διάδημα στο κεφάλι, η Θεοδώρα στολισμένη σαν ζωγραφιά, συμμεριζόταν το θρίαμβο του στέγους της. Άφου έστέφη έπισημώς στο ναό, η Θεοδώρα σύμφωνα με τα έθιμα, παρουσιάστηκε και στον Ίπποδρόμο για να δείχθι τις έπισημίες του λαού. Στο ίδιο μέρος όπου την είχαν έπισημώσει ως χορεύτρια, οι ίδιοι άνθρωποι την έπισημώσαν τώρα ως Άδιοκράτειρα. Τα όνειρά της είχαν πραγματοποιηθή.

Μερικούς μήνες άργότερα, την 1 Άδύοσιν 527, ο Ίουστινιανός πέθανε και τον διαδέχτηκε ο Ίουστινιανός. Έτσι η Θεοδώρα έγινε αυτοκράτειρα του μεγαλύτερου τότε κράτους του κόσμου. Με δυσκολία μωρομένη να φρανταστούμε σήμερα τι ήταν σ' έκταση και μεγαλοπρόξεια τ' αυτοκρατορία άνάκτορα του Βυζαντίου. Χρισμια στην κορυφή ενός λόφου, δυτικά στην Άγία Σοφία, μεταξύ του Ίπποδρόμου και της θαλάσσης, περιελάμβαναν μέσα στην άπέραστη περιοχή τους ένα αλήθος άπο διάφορες οικοδομές, αίθουσες δεξιώσεων και ίπποδρομίου, έπιληθίες και μοναστήρια, λουτρά και σπατάδες, διαμερίσματα τελειών και ιδιόκτητα οίκηματα, υψηλά θέατρα άπο όπου η θέα άπλωνόταν μακριά στη θάλασσα και στην άσπαική άκτή. Ήταν ένα σύνολο όπερρότην περιών που ήταν όμοιο σ' απομοιφήματα το ένα άπό το άλλο, μεταξύ των όποιων άπλωνόταν σπαν αλλές μορφοδύστροφες, μακριές γαλαρίες, μεγαλοπρόξεις κλίμακες, μικρά δάση έσπεριδοειδών και μεγάλοι ήλιοι που κατέ-

Η Θεοδώρα

(Πίναξ του Μπενζαμέν Κονστάν)

ΕΚΚΕΚΤΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ

Ο ΟΣΜΑΝ ΚΑΙ Η ΖΑΪΔΑ

'Αλγέριο.

Ο μπέης αυτός είχε μιά ώρασιότητα και πολύ χαρακτηρισμένη άραπικά ευνοουμένη, καθ' ελευθέρω Ζαϊδά. Είχε και έναν πολύ έμπιστον άρχιευνοχό που την έφύλαγε—γιατί ο μπέης ήταν πολύ ζηλότοπος. Ο άρχιευνοχός του αυτός λεγόταν Οσμάν.

Μιά μέρα, πρωί-πρωί, ο μάγιστρος του Χιουσέιν μπέης, ένας άριστος μάγιστρος της Νομβίας, κατέβηκε στην κουζίνα του ξενοδοχείου και ζήτησε να του δώσουν το μεγαλύτερο μαχαίρι που είχαν. Ο άρχιμάγιστρος του έδωσε άμέσως ένα μεγάλο μαχαίρι κοφτερό, σαν άλληνό ξυστάρι. Ο μάγιστρος έστύταξε για μιά στιγμή το μαχαίρι και έπειτα άνδραξε στα διαμερίσματα του κρηφου του.

'Υστερ' από λίγη ώρα ξανακατέβηκε και έδωσε το μαχαίρι στον άρχιμάγιστρο λέγοντας :

— Πιο μεγάλο, πιο μεγάλο!

Ο άρχιμάγιστρος άνοιξε τότε όλα τα συρτάκια του και βρισκοντας ένα άλλο πελώριο μαχαίρι που είχαν έσει, το συνάδελφ' του. 'Εκείνος το κύταξε κι' αυτό δ'επας και το πρώτο, φάνηκε κάπως ικανοποιημένος και ξαναβέβηκε στα διαμερίσματα του μπέης.

'Επειτα όμως από δύο λεπτά ξαναγύρθηκε πάλι και έπέστρεψε το μαχαίρι στον άρχιμάγιστρο.

— Πιο μεγάλο άκόμη! του είπα.

— Και τι διάβολο θά το κάμης πιο μεγάλο μαχαίρι; ρώτησε έκπληκτος ο άρχιμάγιστρος.

— Έμμεσα μου χρειάζεται, άποκριθήκε ο μάγιστρος που δεν ήθελες και καλά τή γλώσσα.

— Σου χρειάζεται, άλλα τι θά το κάμης; έρωτησε πάλι έσεινος.

— Θά κόψω κεφάλι του 'Οσμάν! άπήνεσε ο μάγιστρος με τή μεγάλη του άπάθεια.

— Τι έκανε λέεις; έφώναξε κατάπληκτος ο άρχιμάγιστρος. Θά κόψης το κεφάλι του 'Οσμάν;

— Ναι, θά κόψω το κεφάλι του 'Οσμάν, έπαρέλαβε ο νέγρος με τήν ίδια ηρεμία.

— Του 'Οσμάν, του άρχιευνοχού;

βρίναντες τήν θάλασσα. Τ'ανάκτορα ήσαν μέσα στην Κωνσταντινούπολη σά μια έξοχιστή πόλις.

Ένας ολόκληρος λαός—περισσότεροι από δεκα χιλιάδες άνδρες τους κατοικούσαν εκεί μέσα. 'Ησαν οι ιδιαιτεροί άκόλουθοι και ύληφεται του Αυτοκράτορος, οι ιματισοφύλακες, οι ειδικοί αστυνομικοί, οι έντεταλμένοι να έπιβάλλουν ασφαλή κατά τήν πέρασμα των βασιλέων, οι οινόχοδοι, οι έλεγκταί, οι γραμματαίς κ' ένα άλλο πλήθος άπίστευτα ύπαλληλων με ειδικά καθήκοντα. 'Ηταν άπίστευτα οι στρατιώται, οι φύλακες, οι κρηφαις, οι κλητήρες, οι θαλαμηπόλοι, οι κυρίες τής τάξης, κλπ.

Στό πένητο άκριβός του άπερόντου αυτού καλατιού, περιστοιχισμένος από δάσος κυριαρχισών, βρισκόταν ο γυναικωνίτης όπου έμειναν οι άκόλουθοι τής αυτοκρατορίας και οι ευνοχίτοι και όπου ή αυτοκρατορία ζούσε τήν ιδιαιτέρω τή ζωή.

'Επει μέσα ή Θεοδώρα έννοωσε τή χαρά τής μεγάλης πολυτέλειας και τής τρομερής δυνάμεως, τις όποιες τής έδανε το μέγα έξισορά της.

'Η πρώτη τής φρονιδα ήτανε για τήν άφορητά της. Για να διατηρή τήν άφορητά της πάντοτε λαμπρή και γοητευτική, κομμάτι παρα πολύ. 'Η κομμωτρία της άνη έχε προπάντων πολιτική σημασία : ή Θεοδώρα ήξερε καλά ότι ή πραγματική της δύναμις ήταν ή άφορητά.

Είχε μεγαλοπρεπείς άμφιθέσεις και άφαντάστον πλούτον κομημάτων : Στο τραπέζι της άπίσης έσοβήρινον πάντοτε τά έπιλεκτότερα φαγητά.

'Ελάτρευε και έπέβαλε πάντοτε στο άνακτορο περιβάλλον τήν έπισημότητα. Είχε διατηρήσει τήν συτήθεια αυτή από το έρασμά της στο θέατρο και τής άρεσε πολύ να βλέπει να λιγύζουν ταπεινά μπροστά τής οι μεγάλοι και ισχυροί άρχοντες με τους όποιους άλλοτε βρισκόταν σε τόσο οικειότητα.

Μποός στον 'Ιουστινιανό και στη Θεοδώρα και οι πιο ευγενείς άρχοντες ώφειλαν να πέφτουν καταγής μπροστάς, και να άσκίζονται τήν άρη τής πορφύρας του.

Στό προσεχές θά συνεχίσουμε τήν καταπληκτικήσταδιοδρομία τής μεγάλης αυτής αυτοκρατορίας.

— Του 'Οσμάν, του άρχιευνοχού, άπάντησε ο μάγιστρος.
— Είσαι τρελλός, άγαπήτέ μου! 'Αν έσύ κόψης το κεφάλι του 'Οσμάν, τότε ο μπέης θά βάλη να κόψουν και το δικό σου κεφάλι.

— Ο μπέης με δέσναξε, είπε τότε ο μάγιστρος.
— Μπιά! και τι έκανε λοιπόν ο 'Οσμάν;
— Δώσε μου το μαχαίρι, είπε τότε ο μάγιστρος βιαστικώς.
— Θά σου δώσω τή μαχαίρι, άλλα θά μου πής προητέτερα τι έπαις ο 'Οσμάν.

— 'Ανοιξε μιά τρύπα στο ντουβάρι, είπε ο μάγιστρος.
— Σε ποιό ντουβάρι;
— Χαρέμι ντουβάρι, είπε ο άράπης.
— Στο ντουβάρι του χαρεμιού; κ' έπειτα;
— Ένα μπήκε Ζαϊδά.

— 'Εμπήκε ένας στής Ζαϊδάς;
— Ναι!
— Και τή Ζαϊδά τι θά τήν κάμη ο μπέης;
— Θά τή βάλει σ' ένα σουβάρλι και θά τή ρίξη στο ποτάμι!
Και ο μάγιστρος έγέλασε δείχνοντας τά δάσαστρα δόντια του.

— Δώσε μαχαίρι, είπε έπειτα.
— Καλά, περιμένε μιά στιγμή.

Και ο άρχιμάγιστρος έτρεξε να είδοποιήση το διευθυντή του ξενοδοχείου για' άντά τα τρομερά πράγματα που γίνοντουσαν στο ξενοδοχείο του. Και ο διευθυντής του ξενοδοχείου εκάλεσε άμέσως τήν άστυνομία. Και μιά που έπρόκειτο για έναν έπίσημο ξένο, ο ίδιος ο διευθυντής τής άστυνομίας έτρεξε να ίδή τι συνέβαινε.

Έβηκε το μπέη να κωνίξη έκπληκτος στο ντιβάνι του.

— Έσοχώτατε, του είπα, είμαι ο διευθυντής τής άστυνομίας!

— Σε γνωρίζω, άποκριθήκε ο μπέης. Καλώς ήρισες!

— Έσοχώτατε, έπαρέλαβε ο διευθυντής τής άστυνομίας, ήρθα για να σάς έμποδίσω να διαπράξετε ένα έγκλημα.

— Έγκλημα; έκανε ο μπέης βγάζοντας το ταμπούκι από το στόμα του, και ποιό έγκλημα;
— Σκοπέετε πράγματι να κόψετε το κεφάλι του άρχιευνοχού σας;

— Τό να κόψω το κεφάλι του άρχιευνοχού μου δεν είναι έγκλημα, είπε ο μπέης.

— Και να ρίξετε τή Ζαϊδά στον ποταμό;

— Τό να ρίξω τή Ζαϊδά στον ποταμό, οπτε αυτό δεν είναι έγκλημα, είπε ο μπέης.

— Μά πώς δεν είναι έγκλημα; άφου θά θανατώσετε δυο άνδρούπους!

— Άγώρα τον 'Οσμάν εκατό φλουριά και τή Ζαϊδά χίλια φλουριά, είπε ο μπέης. Μου άνηκουν και τους κάνα δυο θέλω!

— Όχι δα! είπε ο διευθυντής τής άστυνομίας.

— Πώς όχι;

— Έδω, στο Παρίσι τουλάχιστον όχι.

— Σέρις πώς με λένε έμένα;

— Μάλιστα, έσοχώτατε! 'Αλλ' αυτό δεν σά; έμποδίζει να πάτε φυλακή, αν κάμετε αυτό που λέτε!

— Πολύ καλά, τότε φύγω άπόψε.

— Είσαστε έλευθέρως να πάτε όπου θέλετε, είπε τότε ο διευθυντής τής άστυνομίας, άλλα θά μου όρκισθήτε άπών Προφήτη ότι δεν θά πειράξετε ούτε τον 'Οσμάν ούτε τή Ζαϊδά.

— Δέν όρκίζομαι, είπε ο μπέης.

— Τότε παραδώστε σε μένα τον 'Οσμάν και τή Ζαϊδά!

— Θά τους τιμαρής; ρωτησε ο μπέης.

— Μάλιστα, έσοχώτατε!

— Καλά! είπε ο μπέης.

'Εχτίπησε τότε τα χέρια του και ένας σκλάβος άνοιξε τήν πόρτα.

— Φέρε έδώ τον 'Οσμάν και τή Ζαϊδά, είπε ο μπέης.

Ο μάγιστρος έσταύρωσε τα χέρια στο στήθος του, έσκυψε το κεφάλι και έφυγε, χωρίς να βγάλη μιλιτά. 'Υστερ' από λίγο παρουσιάστηκε μιζύ με τους δυο άνόχους. Ο ευνοχός έπαισε τότε στα πόδια του μπέης, ενώ ή ώραία Ζαϊδά έστάθηκε με χαμηλωμένα τα μάτια.

— Πάρε τους, διέταξε τότε έναν άστυνόμο που είχε μαζί του ο διευθυντής τής άστυνομίας.

Ο άστυνόμος τους έπήρε και τους δυο τρελλούς από τή χαρά τους γιατί γλύτωσαν, και έφυγε. Τότε ο διευθυντής τής άστυνομίας είπε στο μπέη:

— Και τώρα, έσοχώτατε, είστε έλευθέρως να πάτε όπου θέλετε!

— Θά φύγω, είπε ο μπέης, έπισπώντας άν' το παλιό του, θά φύγω άμέσως. Δέν μπορώ να μείνω ούτε μιά στιγμή σε μιά τέτοια... βάρβαρη χώρα, που δεν έχει κανένα δικαίωμα να κάνη τά κέρια του!...Κ' έφυγε... 'Αλ. Δουμάς

